

Hvorfor en fælles læringsforståelse?

le:v:el

Introduktion

Et kompetenceudviklingsforløb med et fælles fokus for aftenskolelærere har til formål at give underviserne et fælles udgangspunkt og en fælles forståelse for den læring, som de skal videregive til deres kursister. I et kompetenceudviklingsforløb lærer deltageren noget med andre, som deltageren deler interesse med – de bliver klogere i fællesskabet og kan sammen og hver for sig reflektere over egen læring.

Kompetenceudvikling: Aktiverende læring i sprogundervisning

Aktiverende læring er en måde at arbejde med kommunikativ undervisning på. Det betyder, at deltagerne skal have et konkret formål og aktivt sammen laver et produkt, så deltagerne er aktive i stedet for underviseren.

Med et udgangspunkt om en fælles læringsforståelse giver vi lærerne et fælles sprog for deres praksis og til at underviserne fremover:

- kan tale det samme sprog om læring
- får konkrete værktøjer til brug i deres egen undervisning: 'hvordan laver jeg *aktiverende læring*'.

Forskningen viser, at det er autonomi, kompetence og samhørighed, som driver os i læringsprocesser. Igennem arbejdet med autonomi, kompetence og samhørighed bliver underviserens 'nye' rolle at inddrage deltagerne mere i deres egen læringsproces, slippe lidt kontrol og skabe refleksion over læring hos den enkelte.

Metoden om *aktiverende læring* vil flytte fokus fra underviser til deltager. Den vil:

- aktivere og engagere deltagerne i deres egen læring (*autonomi*)
- give dem en oplevelse af, at de kan indgå i det fælles læringsrum (allerede er *kompetente*), og at de sammen med gruppen bliver bedre (udvider kompetence)
- motivere dem til at være en del af fællesskabet på holdet og involvere dem i deres egen læring sammen med andre (*samhørighed*).

Kursusdagene

Alene det at samle timeansatte aftenskolelærere til et kompetenceudviklingsforløb skaber stor begejstring og engagement på enhver aftenskole.

Med *aktiverende læring* som fælles fokus skal der afsættes tid til et halvanden dagskursus, hvor underviserne både skal lære om og afprøve metoden *aktiverende læring* (*kommunikativ undervisning*) og metoden *kollegiale læringssamtaler*.

Hvis man som skole har mulighed for at samle lærerne et andet sted end arbejdspladsens vante rammer, så giver det som regel endnu mere fokus på den fælles kompetenceudvikling, men det kan selvfølgelig også lade sig gøre på den almindelige arbejdsplads. Det er vigtigt at komme væk fra det daglige arbejde og i stedet zoome ind sammen med kollegerne og fordybe sig i kompetenceudviklingen. Netop fordi mange timeansatte undervisere er løst tilknyttede til arbejdspladsen, er det vigtigt, at der som en del af kompetenceudviklingen også bliver skabt et rum for, at underviserne kan lære hinanden bedre at kende både fagligt og uformelt. Den tillid og tryghed er basis for, at de kollegiale læringssamtaler får deres fulde effekt, og der kan etableres et læringsrum, hvor de både udvikler sig fagligt og samtidig får udvidet og styret kollegarelationerne. Det er ideelt, hvis der kan tilbydes overnatning. Overnatningen og fortsættelsen næste dag styrker sammenhængskraften i undervisergruppen, da de på intet tidspunkt bliver forstyrrede og

fortsætter arbejdsdagen i det uformelle samvær efter kursusdagen slutter. Dette har stor betydning for arbejdet omkring kollegiale læringssamtaler og kollegiale besøg.

Procedure

1: Beslut, hvad jeres fælles fokus for kompetenceudvikling skal være.

2: Afsæt tid på kursusdagene, så der er plads til følgende dele:

- Den fælles kompetenceudvikling
- Introduktion til forløbet om kollegiale læringssamtaler
- Grupperne samles, og at de får afprøvet metoden for kollegiale læringssamtaler
- At de planlægger gruppens undervisningsbesøg
- At den 1. kollegiale læringssamtale bliver afholdt.

Aktiverende øvelser fra Studieskolen Pædagogisk værktøjskasse (studieskolen.dk)

A1:

Find din plads i rækken (line-up)

Formål

- Afveksling/op af stolen
- Træne alfabet, tal eller lignende

Tid

5-8 minutter

Beskrivelse

- Øvelsen kræver, at alfabetet (udtale af de enkelte bogstaver) er introduceret.
- Kursisterne går rundt i rummet og skal spørge hinanden om hinandens navne. De skal stave deres fornavn og skal på denne måde finde deres plads i en række i alfabetisk rækkefølge: Anna, Christa, David osv. Rækken placeres bedst foran tavlen, eller hvor der er bedst plads.
- Når alle har fundet deres pladser, beder du kursisterne om at sige deres fornavn i rækkefølge og gerne sige det første bogstav separat (fx "Anna – med A")

Variant

Øvelsen egner sig til repetition/fordybelse af alle mulige emner som fx tal (stille sig op efter alder, hvilken dag man er født ...), klokkeslæt (her skal du give hver deltager en lille seddel med et klokkeslæt) m.m.

Du kan også bruge den til introduktion eller repetition af en historie. Her får hver deltager en sætning eller meget lille del af historien og skal læse den højt for den, man møder, og på denne måde finde sin plads i historien. Det føles måske i starten lidt rodet, men kursisterne finder forbavsende hurtigt deres plads, hvis tekststykkerne er entydige.

A2:

Lav aftaler med de andre kursister

Formål

- Afveksling/op af stolen
- Træne dagligdags ordforråd, dage og tidsangivelser
- Træne modalverber, fremtidsformer og verbeøjninger

Tid

15-20 minutter

Beskrivelse

- Øvelsen kræver, at dage, klokkeslæt, modalverber og verber, der betegner de mest almindelige gøremål, er introduceret.
- Kursisterne får en aktuel kalender for næste uge (i en papirkopi)

B1: Interview om et sted, du gerne vil hen

Formål

- træne skrive-, tale-, lytte- og samtalefærdighed
- træne relevant ordforråd og verbeøjninger i fortid

Tid

20-30 minutter

Beskrivelse

- Start med at spørge hver kursist, hvor han/hun har været henne (og elskede at være), og skriv det op på tavlen (kursisterne skal vælge et sted, de har boet eller været på ferie).
- Hver kursist skal derefter vælge et sted fra tavlen, han gerne vil høre mere om, og skriver mindst tre spørgsmål til stedet.
- Kursisten tjekker spørgsmålene sammen med sidemanden.
- Kursisterne rejser sig og går hen til de personer, der har været det sted, som de gerne vil høre mere om (og det gør ikke noget hvis flere kursister besøger den samme person).
- Kursisterne laver interviews om det sted, de hører om (hver skal lave mindst et).
- Kursisterne fortæller til deres sidemand, hvad de har fået at vide om det valgte sted.

Variant

Der kan godt opstå en smule forvirring, når kursisterne selv kan vælge, hvem de vil tale med, fordi flere kan vælge den samme person. Hvis du vil undgå det, kan du også bede kursisterne skrive navn og stederne på et stykke papir og dele papirerne ud til kursisterne – man skal så interviewe den person, der står på det papir, som man får.

Kan også bruges om andre emner som fx fritidsinteresser, en film eller en bog, som man kan lide, eller noget, man gerne vil være god til, osv.

B2/C1:

10 ting, som jeg skal gøre én gang i mit liv

Formål

- Træne tale-, lytte- og skrivefærdigheder
- Involvere og aktivere alle kursister samtidig

Tid

20-30 minutter

Beskrivelse

- Kursisterne arbejder i grupper (3 eller 4 i hver gruppe)
- Hver kursist starter med at skrive ti ting ned, som hun synes, hun skal have gjort i sit liv (og ikke har gjort endnu fx: "*Jeg skal se Grand Canyon*").
- Brug gerne dig selv, og giv et par eksempler fx "*Jeg vil prøve at vinterbade*", "*Jeg vil tegne croquis*", "*Jeg vil se solen stå op i Alperne*".
- Bed kursisterne om at præsentere deres drømme i gruppen. Efterfølgende skal gruppen drøfte de enkelte forslag og enes om tre-fem ønsker, de har til fælles, præsentere dem i plenum og gerne forklare, hvorfor de deler denne drøm.
- Øvelsen kan udvides, ved at kursisterne laver et skriftligt oplæg (evt. som hjemmearbejde), hvor de følger op på drømmene. Kursisterne kan enten vælge en eller flere drømme og beskrive, hvordan det vil være at udleve dem, de kan også lave en handlingsplan, hvordan de vil omsætte ideerne osv.

Variant

Samme struktur kan bruges om andre emner: "*Fem ting i mit liv, som jeg aldrig skulle have gjort*", "*Mine fem gladeste øjeblikke i livet*" osv. Hvis du vurderer, at øvelsen bliver for personlig, kan du også stille opgaven mere neutralt: "*Ti ting, som **man** skal have lavet i livet én gang*".

Min aktivitet/øvelse:
Beskriv gerne aktiviteten (overordnet):
Hvilke kompetencer kommer i spil/styrkes i denne aktivitet?
Hvorfor er det en god øvelse/hvorfor vil du bruge den på det valgte hold? Hvad er målet med den?
Hvordan vil du gøre konkret?
Hvad skal observatøren være opmærksom på?